

Vi har under det gångna året haft 2 st medlemsmöten samt 7 st styrelsemöten och 1 årsmöte.

Aktiviteterna under året har bestått av bl a föreläsningar, kulturminnesvandringar, inventering, utgrävningar, resor, besök av Møns Amatørarkeologiske Forening och fester.

Föreläsare under 2000 har bl a varit Britt-Marie och Gunnar Carlstedt som berättade om sitt "*Projekt Nösslinge socken i förhistorisk och historisk tid*".

Vid årsmötet föreläste Dr Per Persson från Göteborgs Universitet över ämnet "*Fiskare eller bonde under yngre stenålder*" med anledning av den kommande utgrävningen vid Ols i Värö socken.

De groppkeramiska boplatserna uppträder runt kusterna i södra Sverige och sedan början av 1900-talet har det diskuterats hur dessa boplatser skall tolkas. De härrör från en tid som är senare än jordbrukets början i Sverige, men trots detta var näringsfånget främst jakt, fångst och fiske. Hur detta var möjligt kan en utgrävning av just Ols kanske ge svar på.

Antikvarie Roger Nyqvist höll en mycket intressant föreläsning om "*Fornborgar och bebyggelse*"

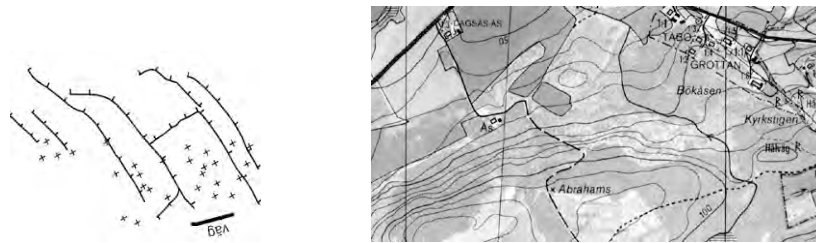
Arkeolog Lena Berglund från Falkenberg berättade vid ett medlemsmöte om sin utgrävning i Munkagård i Morup. Utgrävningen har hittills resulterat i framtagning av ett bostadshus och fynd från 1700- och 1800-talen samt vissa äldre förhistoriska lämningar.

Arets kulturminnesvandring gick denna gång med båt till Vendelsö i Värö socken med sin rörda och karga skärgårdsnatur. Här samsas såväl vindpinade klippor och klapperstensfält med böljande odlingslandskap och betesängar invid stränder som med stenåldersboplatser, bronsåldersrösen och tomtningar från medeltid.

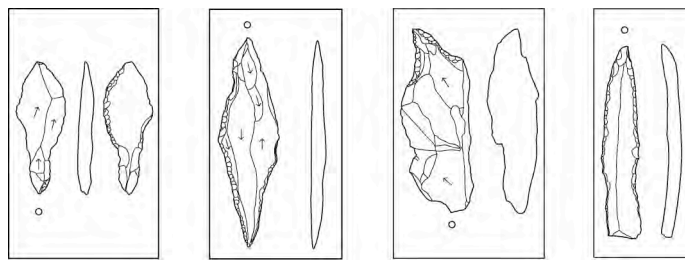

Inventeringsprojektet i Vassgårde by har fortsatt under det gånna året under ledning av Lena Berglund och mer har lagts till vår karta. Här finner vi i ett helt orört område med lämningar från järnålder, vikingatid, medeltid och historisk tid. Projektet är långt ifrån avslutat och kommer att fortsätta ett bra tag framöver.

Ett "inventerings"projekt med en helt annan inriktning startades under året. Detta går ut på att registrera, rita av och föra in föremål, främst pilspetsar, från vår allra äldsta förhistoria i en webpublicerad databas med syftet att göra materialet mer tillgängligt och åskådligt för allmänheten. F.n. är ca 850 spetsar avritade men databasen är ännu inte fullständig över dessa. En preliminär version går dock att beskåda på Rydals museum.

Ett av våra medlemsmöten hade som tema att märka upp och dokumentera fynden från Tiondeladan i Valinge. Tyvärr visade det sig att det endast en kort tid innan mötet skett ett inbrott och att samtliga föremål med värde var försvunna.

Møns Amatørarkeologiske forenings besøg i tre dagar under våren blev, som vi förstod efteråt, mycket uppskattat av dem. Medlemmarna blev med blandade känslor inkvarterade i fängelsecellerna på Varbergs

Fästning och under kvällen bjöds det på mat och lite festligheter hemma hos Ingela och Kurt som välvilligt upplät sitt hus för danskarna.

Dagen därpå besökte vi gemensamt sevärdheter i Varbergs omnejd. Färden gick till äldre järnhantering i Ugglehult och fossilt odlingslandskap i Dagsås (detta var troligen en helt okänd fornlämningskategori för våra gäster eftersom alla gick runt och undrade var man kunde finna "fossiler" någonstans). Gravfältet Broåsen i Grimeton med sina högar, treuddar mm blev vår nästa anhalt för att sedan fortsätta mot grottan Smörkulle hål i Rolftorp och fornborgen Galgaberget i Gödestad där Elo fann spår av "loss". Förståeligt nog var Mønborna mycket imponerade av våra urberg och klippor. Dagen avrundades med en mycket trevlig fest på Valhall, arrangerad, även den, av Inga-Lill Svensson och Bengt Mellgren.

Sista dagen startades med en visning av fästningen och därefter fortsatte vi till en av de gränsmarkeringar som föreningen skyltat upp. Att finna vägen tillbaks till gränsmärket visade sig, snopet nog, inte vara det lättaste. Inte långt ifrån denne ligger Jättegrytan i Drared som vi därefter besökte. Jättegrytan torde vara en av landets mäktigaste med ett djup av minst 5 meter.

Självklart vore ett besök inte fullständigt utan att visa upp platsen för de senpaleolitiska fynden där föreningen medverkade i årets ena utgrävning, nämligen Skatmossen.

Sista sevärdheten tillsammans med danskarna, innan vi tog farväl av dem, blev bronsåldersröseerna på Getterön.

Skatmossen blev, som nämnts, föremål för en av föreningens arkeologiska undersökningar under året och har väl knappast gått någon förbi tack vare all den uppmärksamhet den fått genom press, radio och TV. Som bieffekt till detta har även ett gammalt "krig" blossat upp igen mellan Deromebor och Veddigebor där Derome stolt hävdar sin besittningsrätt till Skatmossen.....

Utgrävningen skedde, under ledning av Dr Bengt Nordqvist som under de 14 år som runnit sedan upptäckten ägnat mycken tid till forskning och studier kring den sista epoken av istidsjägarna i nordeuropa. Detta,

tillsammans med resultaten från den undersökning som i samarbete med Varbergs Fornminnesförening genomfördes under en solig vårvecka, har resulterat i att hans teori äntligen har bekräftats. Fynden är ett av de absolut viktigaste i sitt slag då vi här har de hittills första spåren av mänsklig invandring till det vi nu kallar Sverige. Eller som Nordqvist sammanfattade det hela: -läckert! För den som inte hade möjlighet att medverka vid utgrävningen finns nu möjlighet att beskåda fynden på Rydals Museum fram till Augusti månad.

Årets andra utgrävning leddes av Dr Per Persson och gick av stapeln vid Olas i Värö socken. Där erbjöds att medverka vid Göteborgs Arkeologiska Institutions undersökning av, även den en stenåldersboplats, fast av betydligt yngre ålder. Här fick väl de flesta sitt "lystmäte" tillfredsställt då den totala fyndmängden var betydligt större än vid Skatmossen. Fynden från Olas bestod av en stor mängd flintföremål och bland dessa märks speciellt pilspetsar av den typ som kallas tångepilspets. Inom ett mindre område på boplatsen framkom också keramik. Fynden kan genomgående tillskrivas den så kallade gropkeramiska kulturen och är därmed ca 5000 år gamla. Vid tiden för bosättningen stod stranden ca 10 meter högre upp än idag, boplatsen låg då på en ö utanför ett grunt sund. Ett läge som lämpar sig väl för fiske och sälfångst.

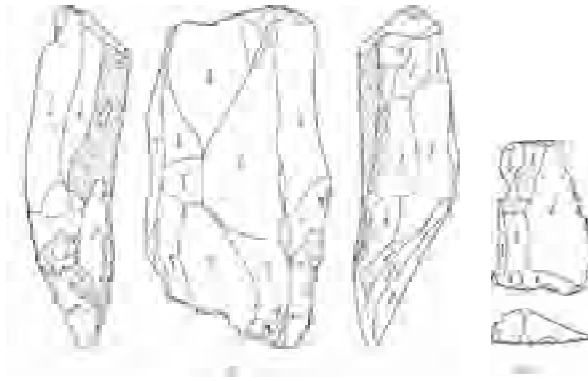
Provundersökning har även skett på Møn i Danmark tillsammans med våra danska vänner under en vecka i september månad. Dels rörde det sig om misstänkta eldhärdar på den lilla ön Nyord utanför Møn. Resultatet blev tyvärr ganska magert förutom de fynd vi gjorde i det knähöga vattnet utanför boplatsen. Här fann vi åtskilliga redskap och avfall från Ertebølleperioden.

Den andra undersökningen skedde på samma plats som året dessförrinnan, nämligen stenåldersboplatsen Hegningen strax norr om Stege där vi förra året fann ett tuggummi. Platsen låg under stenåldern i en vik skyddad av en utstickande udde och fynden pekar helt klart på en Ertebølleboplats även om det finns stora möjligheter för äldre bosättningar.

Den tvåpoliga spånkärnan och spånskrapan som vi fann sista dagen just när vi var på väg därifrån visar i varje på en betydligt högre ålder.

Medlemsresan gick detta år till vårt grannlandskap Skåne där vi under två dagar i juni månad försökte besöka så många sevärdheter som möjligt under en så kort tid som möjligt.....

Första anhalt blev Lungarohögen i södra Halland där vi blev guidade runt. Högen är från bronsåldern och är märklig genom att den innehåller en skeppsättning som man dessutom kan beskåda genom ett tekniskt arrangemang.

Nästa stopp skedde mellan Vallåkra och Kvisttofta, nere vid Rååns branta ravin, där platsen för en märklig fornlämning ligger. På de nakna sandstensväggarna finns fortfarande spår av hundratals sliprännor som troligen uppstått efter slipning av flintyxor under stenåldern.

Meningen var att vi sedan skulle besöka Lunds Historiska Museum och fynden från Uppåkra men eftersom de behagade att hålla stängt för oss fick vi fortsätta mot Trelleborg och dess Skateholmsutställning. Utgrävningarna i Skateholm, hör till en av världens mest spännande arkeologiska upptäckter. Här uppenbarades spåren av ett 7000 år gammalt samhälle, med huslämningar, gravar, redskap, vapen och smycken

Färden gick sedan vidare mot Ales Stenar som är Sveriges största skeppsättning alla kategorier. Helt magnefik i sitt slag!

Vandrarhemmet vi övernattade blev väl för de flesta en oförglömlig upplevelse. Dels standarden, dels att vi blev förlagda på tre olika ställen där det ena dessutom innehöll en inhysing i källaren och dels att frukosten serverade på ett fjärde ställe! Den enda förklaringen vi fick till detta var att "vi fick skylla oss själva". Hur som helst sov vi nog alla gott den natten efter en lång resa.

Av tidsbrist (brist i planeringen) blev Järrestadsristningen den enda vi hann med. Ristningen är belägen några km norr om Järrestad, strax väster om Simrishamn. Hällen, som sluttar mot söder, är ca 15 x 20 m och är med ett vimmel fylld av inhuggna fotsulor, skepp, ormbilder och skålgropar. Den mest märkliga figuren avbildar en stor mans(?)figur.

Kiviksgraven, eller Bredarör som den också kallas, blev vårt nästa resmål. Ursprungligen har röset haft en diameter av 75 meter men efter 1700-talets stenbrytning av röset återstår nu endast en spillra av det forna. Röset är sedan 1931-33 ombyggt så att man numera via en gång kan gå in till hällkistan med dess spektakulära ristade hällar.

Här besökte vi även ett gravfält strax intill Bredaryd. Vid Koarum, 400m söder om Bredarör finns en samling av 130 st gravar från ungefär samma tid. Här är en av de få vi såg - en skeppsättning.

Havängsdösen vid Brösarps Backar får väl anses ha ett av Sveriges absolut vackraste belägna begravningsplats. Långdösen var tidigare helt dold av en hög som under 1800-talet försvann genom sandflykt. Graven är undersökt och man fann endast skelettrester och en yxa.

Sista fornlämningen för denna resa blev Vätteryds gravfält norr om Höör. Gravfältet har ursprungligen bestått av ca 600 st resta stenar i skilda konstruktioner men idag återstår bara 375 av dem.

Sommarfest hos anders med vandring.....fortsättning följer

Vinterfesten.....fortsättning följer

BILD

Föreningens "hemsnickrade" websajt är, med blandade känslor, omgjord med ny design och med en ny adress eftersom vår plats på webservern blev full. Antal besökare är ca per dag

Du finner den på: <http://fornminnesforeningen.gq.nu>

Slutligen tackar styrelsen för visat intresse och förtroende och ser med förhoppning på en fortsatt aktiv verksamhet .

Vid tangentbordet

Göran Bengtsson
Ordföranden